

Type
URL

Dokument Link

Nummer

12

Tema

Layout

Frit Låst

Banner 1

Banner 2

Banner 3

Banner 4

Banner 5

Banner 6

Titel

Christian Kisling

Kort titel

Manchet

Resumé

Christian Kisling

Avanceret

2. del, 9. kapitel:

Christian Kisling

Dette er en ordret gengivelse af boghæftet *Zone-Redningskorpset i København under besættelsen*, skrevet af Arne Vagn Jensen og udgivet af Zone-Redningskorpsets Museum i Holbæk i november 1994.

Indholdsfortegnelse og registre er ikke medtaget. Billedmaterialet er redigeret i forhold til boghæftet.

Materialet fra nettet må kun videreformidles efter nærmere aftale med Zone-Redningskorpsets Venner, der kan kontaktes på info@zone-redningskorpset.dk.

Boghæftet kan fortsat erhverves ved indbetaling af kr. 123,00 til Zone-Redningskorpsets Venners girokonto 3 58 86 29. Husk at anføre hvad betalingen angår.

Uddrag af båndoptagelse med Christian Kisling

(Familien ved Annegrethe Kisling har ved mail af 11. august 2008 givet tilladelse til offentliggørelse af kapitel 9 i bogen)

9. kapitel

Christian Kisling

Indledning

Christian Albert Graae Kisling er født den 26. maj 1906 i Svendborg. I 1934 giftede han sig med den 19-årige Ane Margrethe i Hillerød. Da krigen brød ud i 1939 sejlede Kisling som styrmand i den danske handelsflåde. I forbindelse med den tyske besættelse af Danmark i 1940 kom han til London, hvor hans skib skiftede flag. Han benyttede lejligheden til at afmønstre, og det var meningen, at familien skulle mødes i Lissabon, og derfra rejse til USA. Da Kisling kom hertil, havde hans hustru ikke fået udrejsetilladelse, og Kisling måtte tage tilbage til København for at de kunne blive genforenet. Kisling forsøgte sig som opfinder og for-sikringstegner.

1940 - 1944 var Kisling ansat i Zonen, herefter i Falck, indtil han i 1947 fik tilbudt en stilling som havnekaptajn ved A.P. Møllers kajanlæg i New York. I 1962 blev han overflyttet til Los Angeles. I 1971 lod han sig pensionere og bosatte sig i kystbyen Capitola ved Stillehavet.

Christian Kisling døde den 17. august 1981 - tre dage efter en hjerteoperation.

Oversat uddrag af Kislings egen historie til sine børn:

"En morgen læste jeg en annonce i avisen. Zone-Redningskorpset søgte en skipper til deres redningsbåd "Tertia". Jeg reflekterede og fik jobbet. Der var nu ikke meget at lave som skipper, så jeg måtte køre med ambulancer, kranbiler og brandbiler.

Jeg startede på en lille station på Amager. Arbejdstiden på stationen var en dag, en nat og en dag; derefter havde jeg fri en dag og en nat. Der var ikke mange penge i jobbet og vagterne var lange.

Vi boede i en anden del af København, så mor var nødt til at bringe middagsmaden ud. Hun kørte på cykel fra den ene ende af København til den anden. Når jeg havde spist, kørte hun hjem igen.

Lidt senere fik jeg min egen station i Hellerup, Bernstorffsvej stationen. Der var en bolig til stationen, hvor vi alle flyttede ind, så kunne jeg være hjemme, selv når jeg var på vagt. Det var dejligt.

Vi levede lykkeligt i det lille hus. Kort efter, i 1942, blev Henrik født.

En Tak for modig Redningsdaad. Ved en Parade paa Zoneredningskorpsets Station i København for de tre Medlemmer af Korpset, Overassistent, Styrmand Chr. Kisling, Overassistent Stig Frisholt og Assistent Orta Nielsen, der Onsdag den 12. November gik ud med Korpsets Baad „Tertia“ for at redde de tre Mænd, der var strandet med en stor Pram ved Charlottenlund, udtrykte Direktionen sin Aerkendelse til de tre Mænd. At „Tertia“ fik Motorskade, saa Redningsaktionen ikke lykkedes, var et hændeligt Uheld. Samtidig afsendes et Hyldesteleggram til de fire Medlemmer af Søpolitiet, som gennemførte Redningsdaaden.

Avisomtale af Kislings indsats ved en redningsaktion. Frederiksborg Amts Avis 16. november 1941.

Modstanden begynder

Det var i 1942 og tiden gik. Modstanden mod tyskerne startede og voksede langsomt.

Det startede med det vi kaldte "Algang" - det betyder "alle går" - og "Alsang" - "Alle synger". Det betød, at folk gik ud af København om aftenen. De startede i små grupper og mens de gik og sang stødte andre til. Tyskerne syntes ikke at ville stoppe denne begyndende modstand. Så kom de illegale aviser og så sabotage i det små.

Det at starte en modstandsbevægelse er ikke bare at springe ind og være det store hjul. Hvis man for eksempel i fredstid begynder at bombe eller slå nogen ihjel, eller gøre noget galt, vil det meget hurtigt blive opklaret af politiet og det ender med, at man arresteres. Så naturligvis må man opbygge bevægelsen sammen med folket. Hvis ikke folket er med dig, kan du ikke arbejde. Også politiet må der samarbejdes med, de skal ikke forsøge at opklare, hvad der er sket. Der er behov for våben, sprængstof, transport og penge. Men den meget store modstandsbevægelse blev startet.

Naturligvis havde jeg det rigtige job til sabotageoperationer. Jeg kunne placere bomber. Bagefter kunne jeg komme med en ambulance eller et brandslukningskøretøj for at se om arbejdet var gjort godt nok. Hvis ikke, kunne man gøre arbejdet færdigt under slukningen/redningen. Der kørte ingen private biler mere. Kun den aller mest nødvendige kørsel var tilladt. Derfor var det rart at være på en redningsstation, hvor det var muligt at køre biler på benzin, og få det hele til at se legalt ud.

Justitsministeriet, som Motorkontoret var underlagt, kontrollere-de vores forbrug af benzin. Vi havde en konto og inspektører kom hele tiden og tilså, at vi ikke brugte mere benzin end nødvendigt. Vi måtte snyde lidt. Benzinøkonomien for køretøjerne blev ændret, speedometerne spolet tilbage. Små ture blev ikke registreret på rapporten. De fleste af de små ture var illegale. Begyndelsen til min karriere i modstandsbevægelsen var, at jeg kunne klare en hurtig transport.

Den danske regering trækker sig tilbage

Den 28. august 1943 ønskede tyskerne at den danske regering skulle underskrive en pagt og erklære undtagelsestilstand i Danmark. Tyskerne krævede meget. Nogle af kravene var:

- 1 Forbud mod at mere end fem personer forsamles offentligt
- 2 Forbud mod strejker
- 3 Udgangsforbud mellem 20:30 og 5:30
- 4 Overgivelse af alle våben og sprængstoffer
- 5 Dødsstraf for alle, der bidrager til sabotage eller besidder våben eller sprængstoffer
- 6 Presse censur

Den danske regering nægtede at underskrive pagten og et helvede brød løs.

Om morgenen den 29. august 1943 arresterede tyskerne det danske militær med henvisning til at de ikke kunne stole på dem mere. Derefter trak regeringen sig tilbage.

Redningen af det jødiske folk

Så kom den 1. oktober om morgenen. Vi fik vores overraskelse, da det tyske Gestapo rullede gennem byen. Tyskerne ville arrestere alle jøder og sende dem i tyske koncentrationslejre. Det var en meget trist historie. Danskerne ville ikke tro deres egne øjne, nu så de, at det var tyskernes mening at udrydde alle jøder.

Det var så uhumant som noget kunne være. Tyskerne tog gamle mennesker - en gammel dame på 102 år - og unge mennesker, børn.

Det var nu godt at være i redningstjenesten. Jeg kunne hjælpe mennesker med transport fra København og ned til kysten. Derfra kunne vi sejle dem til det neutrale Sverige.

Jeg kendte mange af lægerne på hospitalerne. De stoled på mig og begyndte at tale med mig om, hvorledes de fik hjulpet jøder til Sverige. I begyndelsen betalte de rige jøder fiskerne mange penge - op til kr. 10.000,00 - for at komme til Sverige.

Der var nogle, der var onde nok til at betale fiskerne og sige "Du sejler mig til Sverige". Så sejlede de afsted med kun én eller to ombord. Andre havde ingen penge. Hvordan skulle de komme over ?

På én dag organiserede lægerne på Bispebjerg Hospital den største redningsaktion af sin art i Danmark. Jeg havde fået en aftale med fiskernes sammenslutning om en rimelig pris, kr. 300,00 pr. person. Det virkede sådan, at hvis en mand var i stand til at betale kr. 10.000,00 skulle han det. Han betalte dog ikke kun for sig selv, men også for 30 andre. Det virkede fint. Om aftenen kørte jeg ud på Bispebjerg Hospital og fortalte præcist hvor mange jeg kunne sende til Sverige den næste morgen. Jeg hentede dem i en almindelig ambulance, jeg kunne have 14 på én gang.

Ud over at vi fik jøder fra hospitalerne, bragte lægerne os også de af deres patienter, der var af jødisk oprindelse. På den måde fik vi et anseligt antal mennesker til vores station ad flere kanaler.

Vi måtte huse dem natten over, fordi de tidlige morgentimer var de bedste for sejladsen. Vi havde et stort loft over garagen, her stillede vi bårer op med tæpper og puder. Jøderne måtte opholde sig deroppe. Mor bar frokost over til dem, men når det blev mørkt tog vi dem over i vores dagligstue, og der fik alle middagsmad.

Jeg må sige, at det ikke var let at lave middag til så mange mennesker fordi alt var rationeret. Når man var vant til at købe ét pund kød hos slagteren, ville det vække mistanke hvis man pludselig købte ti pund. Når det blev mørkt, gik mor til for-skellige forretninger for at stykke maden sammen. Det var en svær opgave, og derefter lave mad til så mange. Mange gange var der 30 - 40 mennesker. Nogle var meget venlige og hjalp mor. Men der var også dem, der ikke hjalp, men troede de bare kunne kræve ind.

Jeg husker en jødisk familie, der var klædt på, som skulle de til fest. Jeg talte med manden og fortalte ham, at det blev koldt at tage til Sverige i den mundering. Vi tog en taxa til deres lejlighed for at hente varmt tøj. Da vi kom tilbage til stationen, forventede han, at jeg ville betale taxaén. Jeg fortalte ham, at det fik jeg ikke tilskud til. Dem var der nogen af. Men naturlig-vis var de nervøse, og det var måske årsagen til deres attitude.

Der var også nogle meget venlige mennesker. Der var en mand, som var direktør for et stort varehus i København. Under vores samtaler havde han fundet ud af at Annegrethe ønskede sig en dukke, og at mor havde brug for nogle viskestykker. Da han rejste, sendte han besked til forretningen, og et par dage efter fik vi en flot dukke til Annegrete og et par viskestykker til mor. Det var en meget venlig gestus.

Der var meget travlt i de dage. Jeg husker den første tur med jøder til skibene. Med tre personer i ambulancen kørte jeg ud til en lille by på Amager. Tyskerne havde tilsyneladende fundet ud af, at der foregik noget, fordi idet jeg kørte ind til togstatio-nen råbte en tysk ondtudseende vagt udstyret med en maskinpistol "Whem da ?" hvilket betyder "Hvem der?". Jeg måtte handle hurtigt. Jeg tændte min lygte og rettede den mod hans ansigt og vendte spørgsmålet.

Jeg sagde: "Ist alles wohl ?" som betyder "Er alt vel ?". Han gjorde intet, så jeg bakkede ambulancen væk derfra uden at tage min lygte væk fra hans ansigt, så han ikke kunne se bilen. Derefter kørte vi rundt et stykke tid og fandt så båden. Da damen var kommet ombord på båden med sine børn, havde hun glemt en pakke. Da jeg rakte hende den, sagde jeg "De glemte Deres frokost". Hun svarede "Det er ikke min frokost - det er mine penge". Hun havde kr. 30.000,00 i små sedler. Jeg havde ikke troet at kr. 30.000 kunne fylde så meget. Jeg husker også at det var én af de gange hvor jeg fik betaling, - det skete to gange. Damens advokat sendte mig kr. 100,00 for mit arbejde et par dage senere.

Jeg husker en anden lille historie. Vi havde arrangeret en sejlads fra Mosede havn, og vi kørte derned med alle vores jøder. Vi havde omkring 40, - men båden var der ikke. Vi gemte jøderne på et hotel og begyndte at ringe rundt. Det tog mig ikke lang tid at finde ud af, at den båd vi havde bestilt, havde fået motor-problemer.

Der var en sandpumper i den lille havn. Den havde losset lidt over halvdelen af sin last og mandskabet holdt fyraften. Klokkeren var ca. 15.00 om eftermiddagen, og der var kun en dreng ombord. Jeg stjal båden. Jeg tog ejerens tøj på - han havde tyske udgangs-papirer - startede motoren, fik jøderne ombord, og afsted gik det. Det var et frygteligt vejr. Vi havde modvind fra øst. Mine passagerer blev ret søsyge.

Ca. halvvejs ude mødte vi en tysk patruljebåd. Naturligvis så de os, og de vidste, at vi ikke var på vej ud efter sand, fordi søen var hård. De kom nærmere og holdt os op på tysk. Jeg brugte megafonen, vi havde ombord og sagde på mit bedste tysk, at vi ville gå bag om øen og derfra stikke til søs. Jeg sagde, at vi skulle pumpe sand, men jeg ventede på højvandet, så jeg kunne komme igennem ved øen. Det var min und-skyldning. Jeg sagde meget mere, men han forstod formentlig ikke mit tyske. Han rystede på hovedet og forsvandt. Vi fortsatte vores kurs mod Sverige. Det var en lang rejse. Vi ankom først omkring midnat.

Det at komme ind i Sverige, et neutralt land, med en båd fuld af flygtninge, var sin sag. Jeg husker, at der på molen var en ensom politimand - da vi fortalte ham om vores forehavende, sagde han "I er alle velkomne i Sverige". Alle var naturligvis glade og afslappede. Nu var de faktisk i et neutralt land, hvor tyskerne ikke kunne nå dem. Båden så frygtelig ud - mange havde kastet op over det hele.

Alle passagererne skulle gå til et skoleauditorium for at blive registreret - der kunne jo være spioner imellem. Svenskerne var bare lidt forsigtige. Vi sov her om natten fordi båden var i den stand.

Næste morgen gjorde vi båden ren. En pakning i motoren var lækkeret og jeg var nødt til at købe en ny. Det var heldigt, at en sådan kunne fås i Sverige. Vi reparerede motoren og startede hjemturen. Vi kom tilbage til den lille havn i Danmark og forlod båden.

Da vi kom tilbage til Bernstorffsvej, var mor ude af sig selv, fordi Annegrethe stolt havde fortalt naboerne, at hendes far var i Sverige. Heldigvis for os var naboerne meget venlige og fortalte ikke videre om min rejse til

Sverige.

Med til Sverige havde været en bedstemor, mor og datter. De var meget, meget flinke og vi mødte dem i Danmark efter krigen. Ca. tre år efter at mor og jeg kom til USA, sendte moderen os et mindebroderi om krigen i Danmark. Alt hvad der havde med Hitler at gøre var sort. Alt hvad der var behageligt var rødt. Det fortæller hele historien. Der er endda den lille sandpumper, vi sejlede til Sverige i.

„Flamme“ mødte Duden i Prokurist Nyegaards Villa paa Strandvejen 184 den 18. Oktober i Fjor. Gestapo med selveste Kriminalrat Buncke i Spidsen angreb Villen, og „Flamme“ kunde ikke komme bort. Han vilde ikke røbe sine Kammerater og valgte derfor at tage Gift. Derefter blev Villaen, som det ses tilh., sprængt. Til venstre staar to Mænd i en Gaard. Det er to Ledere fra „Flamme“s Gruppe, Holger Danske, Overassistent Kisting og Overbetjent Ole Bertelsen (Chef Nr. 5 i HD), hvis Villa paa Sylowsallé 6 blev sprængt, fordi han havde nært Venskab med Sabotører. De to Mænd staar i Redningstationens Gaard paa Bernstorffsvej, hvor „Flamme“ og „Citronen“ holdt til.

Billed-Bladet 17. juli 1945.

Holdninger og taktikker skifter

Jøderne havde det godt i Sverige. Efter at det skete, ændredes vores holdning til tyskerne sig. Før ignorerede vi dem. Nu hadede vi dem virkelig, og ville gøre alt for at bekæmpe dem. Den kan man se af statistikken. Under krigen var der ca. 12.000 sabota-ge-aktioner. Statistikken viser at antallet af aktioner steg voldsomt efter tyskerne tog jøderne.

Noget andet skete. Alle myndigheder i Danmark var meget, meget venlige imod sabotører og sabotage. Det gjorde en stor forskel. Hvis man prøvede det samme i USA eller andre steder for øvrigt, ville man ret hurtigt blive arresteret af politiet. Men hvis befolkningen er med dig, gemmer de dig og hjælper dig. Derfor er det meget svært at finde de skyldige.

Jeg kom i kontakt med den danske modstandsbevægelse, Holger Danske. Bevægelsen var opkaldt efter Holger the Dane, som er en stor stenstatue ved Helsingør Slot hvor Shakespeare skrev Hamlet. Stenstatuen sidder i kælderens med sit sværd liggende på et stebord. Hans skæg havde vokset i de mange år han havde siddet der - det var groet ned i stebordet. Han var der, og hvis fjenden skulle komme til Danmark, ville han rive skægget af, trække sit sværd og bekæmpe den. Det var derfor undergrundsbevægelsen var opkaldt efter ham.

Jeg husker et af mine første jobs. Vi havde hørt om en polsk-canadisk pilot som var skudt ned nær Ringsted. Den eneste overlevende var piloten selv - han havde brækket begge ben. Tyskerne kunne se på flyet, at han var fløjet til Polen med forsyninger til modstandsbevægelsen - så derfor var han ikke vellidt af dem. De var kun interesseret i at få ham rask nok til at kunne stå på benene, for derefter at blive skudt. Vi fik nys om, at han var på et hospital bevogtet af et par tyskere.

Sygeplejersken var en god pige. For en aften kunne hun lide tyskerne, og inviterede dem på en kop kaffe. Vi tog piloten ud gennem vinduet og ind i ambulancen og kørte ham til Københav. Der fik han civil tøj og vi sendte ham til Sverige dagen efter. - Naturligvis var tyskerne heller ikke glade for dette. Der blev stillet masser af spørgsmål på hospitalet - også til sygeplejersken, men hun overlevede. Det var ikke den eneste gang jeg var ude og redde engelske og amerikanske flyvere. Vi havde stor succes med det.

Der var en anden modstandsbevægelse BOPA (BOrgelige PARTisa-ner). Holger Danske var upolitisk. Vi havde alle slags mennesker i den - studenter, soldater, mekanikere, gamle og unge. BOPA var kommunistisk styret. Vi kæmpede alle den samme kamp mod nazismen og Hitler. På det tidspunkt var BOPA meget pålidelige. Deres leder og jeg havde tætte relationer. Hvis han havde behov for noget, gav jeg ham det. Hvis jeg havde behov for noget til et bestemt tidspunkt, fik jeg det. Det var en fornøjelse at arbejde med ham. I dag ser vi naturligvis anderledes på kommuni-sterne, - det er en anden historie.

Modstandsbevægelsen blev bygget op. Vi havde et fem mands råd. D.v.s. at fem mænd mødtes en gang imellem og besluttede hvad vi skulle lave. Derefter gav de ordre til lederne af kompagnierne. Der var tre kompagnier. Jeg havde et af kompagnierne i et stykke tid, og var medlem af fem mands rådet. Der var ialt 5 til 6 hundrede mand. Det varierede noget, fordi nogle blev taget, nogle blev skudt, nogle kunne ikke styre nerverne mere og måtte sendes til Sverige. Nogle kom senere tilbage og kæmpede videre. Andre blev i Sverige. En gruppe bestod af ca. 10 mand. Lederen kendte de 10 mand, men den enkelte kendte kun lederen. Lederen kendte også de andre ledere i kompagniet og lederen af kompagniet.

Leder af Holger Danske - der var mange af dem. Det begyndte med en mand ved navn Tom Søndergaard. Det var ham, der startede Holger Danske, - selv om andre påstod de havde gjort det. De ville have mig til at overtage jobbet i begyndelsen. Men jeg følte jeg kunne gøre mere gavn hvor jeg var. Det var ikke et spørgsmål om at være leder.

Det var spørgsmålet om at bekæmpe tyskerne og sidde i en position, hvor man kunne gøre mest skade. Jeg følte jeg kunne udrette mere i redningstjenesten, end som leder af Holger Danske. Jeg ville ikke kunne udføre de mange jobs, jeg ellers gjorde og hjalp en masse mennesker. (Det håber jeg, at jeg gjorde).

På et tidspunkt var vi løbet tør for penge. Penge var vigtige. Hvis en mand havde familie og gik under jorden, var han nødt til at få penge. Men vi klarede den. En meget behagelig mand, H.C. Andersen, i Økonomiministeriet oprettede en stor fond, han snød tyskerne og gav os penge i stedet. Vi fik penge hver måned kr. 250,00 for ungkarle og kr. 500,00 for ægtemænd. Det var ikke meget, men det var nok til at overleve. Det var bedst på den måde, så behøvede man ikke at bekymre sig om familien. Man vidste at hvis der skete noget, ville vi tage os af familien.

Når man er i den situation, er det ikke så svært for personen at arbejde med sabotage. Naturligvis var der megen spænding. Når man er ude, ved man aldrig om man kommer hjem igen. Nogle er heldige, andre er det ikke. Men dem der sidder hjemme - jeg ved at mor mange, mange gange har været meget, meget bekymret for, hvor jeg var. Når hun hørte et stort brag et eller andet sted, vidste hun ikke om jeg kom hjem eller ej. Så nerverne skulle virkelig være meget, meget stærke for at kunne klare dette pres.

I bygningen hvor vi boede havde vi arrangeret det, så jeg kunne snige mig ud af køkkendøren som fører til kælderens. Jeg kunne endda låse døren udefra når nøglen sad indvendig ved hjælp af en skruetrækker og en dims. Så hvis tyskerne slog døren ind til lejligheden i stueetagen, kunne jeg slippe ud gennem køkkendøren, gennem en lang gang, som var låst om natten; ingen kunne komme ind udefra, og jeg kunne gå op gennem en forretning, som jeg havde nøgle til. Ingen andre vidste jeg havde den nøgle. Ejereren af forretningen vidste det heller ikke - og det var heller ikke meningen.

En nat vi lå i sengene, hørte i tunge støvler udenfor. De stoppede lige udenfor vores dør. Mor skubbede til mig og jeg sprang ud af sengen og tog mit tøj med - jeg tog det ikke på - løb ud gennem køkkendøren - gennem kælderens og op gennem forretningen. Så opdagede vi, at det bare var mælkemanden.

Jeg sov altid meget tungt. Mor sov dårligt, fordi hun var vagthunden. Det er underligt som man kan tilpasse sig. Jeg husker tydeligt da Henrik var lille dreng, og hvordan mor altid kunne høre ham når han græd. Jeg hørte ham aldrig; men jeg hørte, når telefonen ringede, fordi jeg vidste, det var fra redningstjenesten, og at jeg sandsynligvis skulle ud. Så mor sov når telefonen ringede og jeg når Henrik græd. Det var godt arrangeret.

En dag fandt nogle af fyrene ud af, at vi skulle bluffe os ind hos den danske marine med falske papirer, og hvis vi havde en lastbil, kunne vi komme ind og få omkring 4.000 håndgranater. De var meget anvendelige i krigen, - og vi havde ikke ret meget før England og USA begyndte at nedkaste våben og ammunition fra luften. Vi var nødt til at stjæle. "Organisere" som vi sagde, for ikke at bruge det slumme ord "stjæle". Vi organiserede alt, dæk, cigaretter, krudtpulver, dynamit, våben, alt hvad vi kunne få fat i. Biler - jeg havde en stor flåde gemt forskellige steder - klar til brug når der var behov for det.

Hvordan fik vi fat i bilerne? En dag kom en Gestapomand ind på min lille station i en nydelig tysk bil. En Opel. Han spurgte om han kunne efterlade den der, - han skulle besøge nogle venner og kunne ikke køre i bilen. Jeg så at nummerpladen var fra Jylland, og jeg vidste at tyskerne ikke måtte køre fra Jylland til København. Jeg var meget venlig imod ham og sagde "Ja wohl". De kan stille Deres vogn her. Men lås den ikke, dette er en redningsstation og vi vil måske blive nødt til at flytte den. Lås tændingen, men ikke dørene, så kan vi skubbe den rundt, hvis der sker noget stort. Han indvilligede og gik med en følelse af, at hans bil var sikker hos de flinke mennesker.

Så snart han var gået kom en af mine venner - Jørgen Schmidt - også kaldet "Citronen". Jeg viste ham bilen og sagde at den ville vi tage. Vi kørte den 15 km. væk til en læge og gemte den i hans garage. Han havde tre garager, og havde reserveret én til os. Vi havde maling og alting derude. Næste dag malede vi bilen i en anden farve.

Jeg var alene da tyskeren kom tilbage efter sin bil. Jeg sagde "Deres bil ? Men Deres ven kom og hentede den - han havde nøgle - så han tog den og kørte". Gestapomanden var ude af sig selv af raseri, - hans bil var væk. Jeg sagde; "Jeg er ked af det, men da den anden kom med nøglen, troede jeg, at De havde sendt ham. Det eneste De kan gøre er at gå til det danske politi og melde bilen stjålet". Så kom det ud; han sagde at det kunne han ikke, fordi han ikke måtte køre til Sjælland. Han måtte ikke være udenfor Jylland. Det var en privat affære. Jeg foreslog, at han tog toget til Jylland og rapporterede den stjålet der. Det gjorde han faktisk og det grinede vi meget af. Det var en god bil. "Citronen" brugte den senere.

Han brugte oftest en politiuniform som forklædning. En dag, den 19. september 1944, vil jeg aldrig glemme. Den dag tog tyskerne det danske politi, fordi de ikke var effektive i deres job, de hjalp sabotørerne mere end de arresterede dem. Politiet blev arresteret og sendt til tyske koncentrationslejre. De fik ca. halvdelen den dag.

Uden at vide det, kørte "Citronen" og en anden ind i en patrulje på jagt efter politifolk. Mange tyskere kendte ham godt. Han var heldig at ingen i patruljen kendte ham. De troede han var politimand. Han blev ført over til en gruppe andre politifolk og civile som var taget der. Han vidste, at han ikke kunne blive der ret længe, før han blev genkendt af tyskere, der kendte ham, og derfor ville han stikke af. Han forsøgte at bestige et højt hegn, men blev set af en tysk soldat, som skød ham gennem den ene lunge - han faldt ned.

En af mine folk var derude i et andet ærinde og så det ske. Han vidste, at denne politimand af og til kom ned på stationen og talte med mig. Han vidste ikke han var en stor sabotør. Han ringede til stationen og sagde til mig: "Din ven, en mørkhåret politimand med et lille overskæg, er netop blevet skudt af tyskerne". Jeg takkede ham meget og skyndte mig ud. Jeg fik en god mand med mig i ambulancen og kørte til stedet hvor det var sket. Da vi kom til stedet, blev vi standset af tyskerne. De trak "Citronen" ved skuldrene hen over brostenene. Jeg fortalte dem, at de ikke kunne standse os på vej et andet sted hen og at vi ikke havde tid. De afbrød mig og sagde: "Vi lægger ham her ind og du skal køre til det tyske hospital med ham". De satte også en dansk kollaboratør (en Hipo) ind for at bevogte ham, og sørge for at vi kørte til det tyske hospital.

Da vi kørte vidste vi ikke hvad vi skulle gøre. De havde naturligvis taget "Citronens" våben. Men de havde glemt en lille pistol, han havde i bukselommen. "Citronen" forsøgte at tale til kollaboratøren. Faktisk at købe ham, men det kunne han ikke. Så bad han om noget vand. Vi var lige ud for en købmand på det tidspunkt og stoppede. I samme øjeblik vi forlod bilen, skød "Citronen" kollaboratøren i halsen. To skud. Det var ikke et kønt syn. Vi kikkede ind i ambulancen og jeg sagde til "Citronen": "Allright Jørgen. Tag det roligt. Vi skal nok klare den". Så kørte vi hen til et dansk hospital, hvor en læge kom ud og så den blodfyldte ambulance: "Lad os få "Citronen" herind med det samme. Han skal have en blodtransfusion. Jeg skal nok tage mig af ham; men hvad vil i gøre med kollaboratøren ?", sagde lægen. Vi spurgte om han var i live, og fik at vide at det ville han være et par timer endnu, men han ville aldrig være i stand til at tale. Vi kørte ham til det tyske hospital.

Da vi ankom til hospitalet, fortalte jeg at den danske politimand havde skudt kollaboratøren og derefter var stukket af. De forhørte os grundigt og troede til sidst på os. Vi skyndte os afsted.

Vi kørte tilbage til hovedstationen. Jeg fik en anden ambulance, og kørte tilbage til det danske hospital. "Citronen" havde fået en blodtransfusion og hans bror var der. Vi fandt ud af at der var et tomt hus lige udenfor København. Vi fik en sygeplejerske til at køre med os og kørte "Citronen" ud til huset, hvor han blev lagt i seng.

Han var meget, meget syg. Men han var meget viljestærk. Han sendte kort ud med sit navn, Jørgen Schmidt, der stod: "Spiritus, chokolade og blomster er meget velkomne - men begravelses-ceremonier frabedes". Efterhånden som han blev bedre, trak han i løbet af uger luft på terrassen. Det var vi meget imod, fordi så mange tyskere og kollaboratører kendte ham. Vi besluttede derfor at flytte ham længere væk fra København og gemme ham sammen med sygeplejersken, dette var for farligt. Men samme eftermiddag kom en tysk kollaboratør forbi og genkendte ham og tilkaldte tyskerne. Tyskerne kom og forsøgte at komme ind i huset. Men vi drev dem væk med håndgranater. Det lykkedes Jørgen at få sygeplejersken ud af huset, men han var fanget i huset med hundreder af tyske soldater omkring. Jeg var bagved soldaterne og forsøgte om jeg kunne gøre noget. Jeg kunne intet gøre, da jeg kom tættere på stod huset i flammer. -Jørgen dræbte 14 tyskere og sårede jeg ved ikke hvor mange. Han kæmpede mod en hel hær og døde. Det var enden på Jørgen. Det er sørgeligt at se gode venner blive dræbt, men sådan var livet - og krigen fortsatte.

I julen 1944 tog vi ud til marinen og hentede 4.000 håndgranater. Før jeg kunne sige hvad de skulle gøre, tog de lastbilen og kørte ud med den originale nummerplade på. Jeg havde gode venner ved politiet. Vi tog altid nummerplader fra politiet og satte dem på lastbilen eller bilen vi kørte med. Når aktionen var ovre, satte vi så de originale plader på igen. Så når tyskerne noterede et nummer på en bil, kunne vi være sikre på, at den havde stået på Politigården og havde aldrig været ude. Men denne gang brugte de den originale nummerplade og tyskerne noterede nummeret. De arresterede alle folkene ved trucken og stillede spørgsmål. Nogle talte for

meget - det var de nødt til. Det er ikke let at tie, når man er under tortur eller er dødsens angst. Man vidste, at når man er taget af tyskerne, kan et forkert ord betyde, at man bliver skudt. Så jeg er ikke bitter på dem, der gav dem mit navn. Men jeg var heldig at de havde tid til at fortælle mig om det. Jeg forlod hjemmet. Næste morgen, meget tidligt, blev mor vækket af tyskerne, der spurgte efter mig. Det første mor sagde var, at jeg aldrig var hjemme. Især ikke når der var sabotage, så var jeg altid ude. Hun mente, at jeg arbejdede i redningstjenesten, og at jeg var ude at redde mennesker ved sabotagerne. Det var ikke hendes mening at fortælle dem, at jeg var ude at lave selve sabotagen først. Tyskerne gennemsøgte huset. Jeg var i sikkerhed. Normalt tog de konerne med, men tyskerne tog ikke mor. Lige så snart tyskerne var gået, gik mor. Hun vidste, at hvis tyskerne kom tilbage ville huset blive raseret. Mor forsvandt meget hurtigt. Nu var spørgsmålet - hvad skulle vi gøre ?

Annegrethe var blevet en stor pige. Hun kunne tale og fortælle historier. Når mor gik på vejen med Annegrethe, sagde hun goddag til en mand, spurgte Annegrethe hvem det var. Det var Rasmussen - du kender ham. Jah, Rasmussen, Sørensen, Petersen eller noget andet. Hun var stor nok til at vide, at det var illegale navne. Vi kunne ikke have Annegrethe hos os, fordi hun kun var et barn, men et klogt barn. Så vi fandt et hjem til hende hos en bogfor-lægger, hvor hun boede indtil krigen var slut. Henrik var så lille, at han ikke kunne fortælle historier - så ham tog vi med.

Mor og Henrik boede hos nogle venner, og jeg boede et andet sted. Vi boede hver for sig i nogle måneder. Så fik vi en taglejlighed i en fireetagers bygning. Det var den mindste lejlighed vi nogensinde havde set, men det var et hjem. Vi boede der indtil lige før krigen sluttede.

En eftermiddag jeg kom hjem, stod der en meget slem fyr udenfor. På en eller anden måde havde han opdaget, at der boede nogen. Jeg havde set manden mange gange, og han vidste godt hvem jeg var. Han vidste også jeg havde en pistol på mig. Han ønskede ikke skuduel, så han gik. På grund af dette hentede jeg straks mor og Henrik og førte dem til et andet sted, hvor de boede til krigen var ovre.

Som sabotør var det værste ikke at have et hjem. Man arbejder hårdt og pludselig bliver man sulten. Hvis man har nære venner, kan man gå ind og få et måltid. Ellers er man nødt til at gå på restaurant. Men når der skal bruges rationeringsmærker, er der grænser for, hvad man kan få på restaurant.

Et andet problem er, Hvor skal man sove ? Man kan ikke sove det samme sted hver nat. Naturligvis var der mange steder, hvor vi vidste vi var velkomne, men der var også mange steder, hvor tyskerne vidste, at sabotører sov. Så det var ikke specielt komfortabelt at sove der. Det er det, jeg synes er værst ved at være sabotør, ikke at vide, hvor man får sit næste måltid, og ikke at vide, hvor man skal sove næste nat. Man har ikke tid til at tænke på det før man skal sove.

Der er mange historier om kollaboratører, jeg kunne fortælle uendeligt. Noget er sjovt og noget er ubehageligt. Jeg vil fortælle en lille historie som måske er ubehagelig, men også lidt sjov.

En nat havde vi en stor aktion mod kollaboratører. De blev kaldt Schalburgmænd. Vi skulle sprænge deres hovedkvarter i luften. Denne aktion var farlig, fordi den var befæstet for godt. Vi prøvede alligevel, men tabte. Så snart vi kom tæt på, begyndte schalburgfolkene at skyde med alt hvad de havde. Det var lidt af en kamp. Det sjove var at da vi trak os tilbage, kom der flere Schalburgfolk til. De troede at sabotørerne havde indtaget hovedkvarteret og begyndte at skyde mod det, og før de vidste af det dræbte kollaboratørerne hinanden. Det var ret sjovt.

Da vi trak os tilbage, var en stor lastbil lastet med sårede, en var død. Da vi kom hjem så vi, at 8 skulle behandles for skudsår. Jeg ringede til et hospital jeg kendte og spurgte over-sygeplejersken, om hun kunne komme over og se på et par syge mennesker. Hun kendte mig, og hun vidste præcist hvad det drejede sig om, når jeg sagde et par syge mennesker. Så snart de var behandlet, var jeg nødt til at få dem transporteret til andre steder. Da jeg ringede til stationen, spurgte en af mine folk: "Hvad med den døde ?". Jeg sagde: "Hvad behager ? Der var ingen døde". "Jo" sagde han: "Der var en".

Det er svært at komme af med en død person i en stor by. Det er meget lettere at få en såret ind på et hospital. Jeg bad ham om at sætte ham ind i rummet, hvor vi havde omstillingsbordet, og bare låse døren. Han gjorde som jeg bad ham om. Men han glemte at stille telefonen om til vores lejlighed. Så da det ringede i gården omkring midnat, hørte mor det. Hun vidste at nogen havde glemt at stille telefonen om. Hun gik over til omstillingsrummet for at tage telefonen, og faldt over noget på gulvet. Den døde. Det er ikke rart at komme ind i et mørkt rum og falde over noget, som vidste sig at være et lig. Jeg hørte først om det, da jeg kom hjem, og jeg kunne se at mor var rystet. Jeg bar liget over i en af ambulancerne, kørte ud til en stor park og satte ham op ad et træ. Jeg fjernede alle identifikationspapirer, og efterlod ham så andre kunne finde ham. Derefter resterede den triste opgave at fortælle om hændelsen til hans familie.

Man skulle være meget forsigtig med at hyre nye folk til organisationen, man skulle være sikker på at få de rigtige. En aften ringede en politimand til mig og sagde: "Kis, kom over til mig, jeg har noget interessant til dig". Jeg tog derover og fandt ud af at han var tysk soldat. Det var en desertør fra den tyske hær, og han ønskede at blive dansk sabotør. Soldaten var fra Sydslesvig. Sydslesvig havde tilhørt Danmark for mange år siden, og mange mennesker der var mere danske end tyske. De hadede tyskerne - måske mere end vi gjorde. Men da

landet tilhørte Tyskland, blev de udskrevet til den tyske hær.

Nu måtte jeg beslutte om jeg kunne stole på denne tysker. Jeg måtte tale med ham, placere ham hos nogle venner, tage ham med på små aktioner, og holde nøje øje med ham. Han var en god mand. Han var mekaniker og kendte alle tyske køretøjer. Det var en fornøjelse at stjæle et tysk køretøj fordi han kunne køre det. Han var en meget, meget god mand og efter krigen blev han dansk statsborger.

Kisling (i hvid jakke) fotograferet på ZR's redningsbåd Tertia.

Krigen slutter

Nu kommer vi til den 4. maj 1945. Det var noget af en aften, fordi meddelelsen om kapitulationen kom fra England omkring kl. 21.00.

Man kan ikke forestille sig de følelser vi fik, da meddelelsen om at krigen var slut pludselig kom. Men vi vidste også, at vi havde meget at gøre. Vi måtte rydde op efter tyskerne, og sørge for at de ikke saboterede alt før de forlod Danmark. Vi måtte samle dem sammen, og få dem ud af landet på en fredelig måde.

Så snart vi hørte at krigen var slut, skyndte vi os ud til et hotel vi på forhånd havde besluttet at tage. Jeg gik ind og fortalte ejeren at vi, Holger Danske, havde overtaget hotellet, og at den danske stat ville betale for vores tid der.

Vi havde travlt. Vi støvede alle de kollaboratører op, vi kunne. Vi fangede mange værnemagere, folk, der arbejdede for tyskerne for penge. Der var mange af dem, og vi fik mange penge ind på hotellet. Vi måtte holde styr på dem, fordi det ikke var vores penge. De tilhørte den danske stat.

Et par folk tog ind til København ved en sjettesans. De fik to tyske betalere, som var parate til at forlade Danmark. I deres kufferter fandt de en halv million kroner og to guldbarrer. Det var lidt af en fangst. Dette blev også overdraget til den danske stat.

Da vi gjorde op, hvor meget vi havde fået fra den danske stat under krigen, i forhold til det, vi tog fra tyskerne efter krigen, havde vi overskud. Det var lidt af en joke, at vi havde overskud i Holger Danske.

Vi skulle også overvåge flyvepladserne og andre veje ud af landet, for at se hvad tyskerne tog med sig, uden at ruinere dem. Selvom det var fredstid, ville tyskerne ikke bare give op. De modsatte sig så godt de kunne. Jeg husker tydeligt, da vi tog en af de store flyvepladser i København. Vi havde en engelsk officer med os. Chefen for flyvepladsen hilste os med "Heil Hitler" og hånden i vejret. Han slog ham lige i ansigtet og sagde "Swinehund. Gør aldrig det igen! Jeg vil skyde dig lige i synet. Hitler er væk for altid og din Hitler hilsen - brug den aldrig, aldrig igen."

Vi havde en stor bil, vi kaldte "Grevinden". Det var en stor Chrysler taget fra en grevinde, som havde underholdt tyske officerer. Vi følte, at hun skulle yde lidt til modstandsbevægelsen. Så vi tog hendes bil. Det var vores bedste bil. Så hvis nogen officielt skulle foregå, brugte vi "Grevinden".

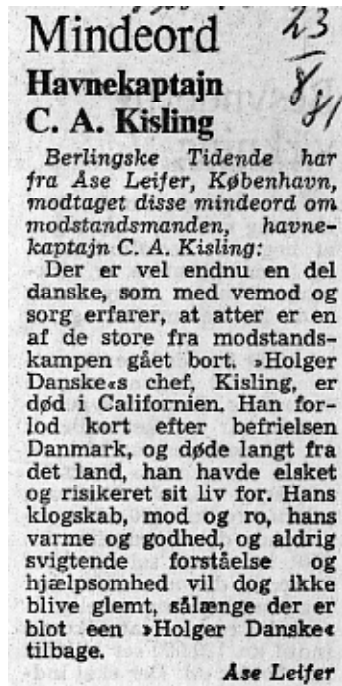
En dag havde folkene medlidenhed med mig. De vidste, at mor boede ved siden af hotellet, - et par minutters kørsel, - og jeg havde ikke haft tid til at besøge hende. De kørte over og hentede hende. Da de kom tilbage, skete der noget.

I stueetagen hvor baren lå, havde vi vores vagtrum. Alle de unge folk blev sendt ud i alle retninger for at fange kollaboratører og kom tilbage for at rapportere. Nu da krigen var forbi, kunne vi begynde at føre regnskab med hvad vi foretog os. Vi kunne ikke skrive alt ned under krigen. Nu er det anderledes. Vi skulle stå til regnskab for

det vi gjorde, hvor mange penge vi fik ind, hvilke folk vi arresterede o.s.v. Alt skulle gøres lovligt nu.

På denne dag legede en af vores unge folk med en amerikansk håndgranat. Ved en fejl trak han sikringen ud og smed granaten på gulvet. Vi ved man kun har ca. 10 sekunder til at komme ud når granaten er "levende". Ellers ender man hos Sankt Peter. Der var et meget stort vindue ud mod vejen, så jeg råbte til manden, at han skulle smide den ud af vinduet. Nu ventede vi bare på braget. Da vi kiggede ud sad mor i den store bil og granaten var landet inde i bilen. Den gik ikke af. Det var meget, meget sjældent at disse granater ikke gik af, men dette var en af dem.

Jeg var noget rystet, da jeg så mor sad med hvad jeg troede var en levende granat. Jeg har stadig granaten stående som et minde."

Havnekaptajn C. A. Kisling

En af modstandsbevægelsens fremtrædende mænd, den sidste leder af gruppen Holger Danske, tidligere havnekaptajn C. A. Kisling, er død i Californien, 75 år. C. A. Kisling havde en maritim uddannelse med såvel styrmands- og skibsførersom radiotelegrafist-eksamen. Under den tyske besættelse kom han ind i modstandsarbejdet, først i en gruppe der aflyttede engelsk radio og udgav illegale blade. Da de tyske arrestationer af jøder indtraf i 1943, engagerede Kisling sig meget stærkt i frihedskampen og samarbejdede med blandt andre så kendte navne som »Flammen« og »Citronen«. På det tidspunkt var han blevet leder af det daværende Zoneredningskorpsets station på Bernstorffsvej, og her blev såvel stationen som hjemmet samlingssted for mange modstandsfolk. I begyndelsen af 1945 måtte han gå under jorden med kone og to børn, og de undgik alle arrestation. Fru Kisling

havde som sin mand vist sig som en enestående personlighed, og hun kunne med god grund efterlyses af tyskerne. C. A. Kisling blev efter krigen stationschef hos Falck i Tietgensgade, og her virkede han, indtil han blev knyttet til rederiet A. P. Møller, der gjorde ham til port captain i New York, måske nok fordi han fortjente det, men ikke mindst fordi man i rederiet erkendte hans fantastiske lederevner og evne til at få folk til at samarbejde. Han var port captain indtil pensioneringen og slog sig ned i Californien. Men som den aktive mand, han var, fortsatte han med at bygge huse, som han handlede med. Mange danske har gennem tiden modtaget gæstfrihed i familien Kislings hjem, og han bevarer til det sidste kontakten med sine venner i Danmark, som han besøgte med jævne mellemrum. C. A. Kisling overlever af sin hustru og fire børn, der alle bor i USA.

35 198-81
Mindeord i Berlingske Tidende og BT 1981.

Forfatterens bemærkninger:

Christian Kislings fortælling må ikke betragtes som et historisk korrekt dokument. Kisling har fortalt løst og fast om nogle oplevelser som han husker dem, og udelukkende til familiekredsen.

Hvorfor så bringe det?

I bogens 1. del er Kisling fremstillet ud fra de konkrete oplysninger, som jeg har fundet i Zone-Museets arkiv og gennem de samtaler, jeg har haft med de tidligere Zone-medarbejdere.

Kisling var ansat i Zonen i fire af besættelsens fem år. Jeg har derfor fundet det fair at lade Kisling fortælle sin egen version, som jeg mener er interessant, fordi Kisling i besættelsens sidste periode var et fremtrædende medlem af Holger Danske, og fordi der ellers intet findes fra hans hånd.

Jeg bringer familien en tak, fordi den har givet tilladelse til offentliggørelsen.

Redigeret	af	Revision
29-04-2011 23:19	Frederik Madsen/AFM/DK	11
06-01-2009 00:21	Frederik Madsen/AFM/DK	10
06-01-2009 00:17	Frederik Madsen/AFM/DK	9
06-01-2009 00:14		8
06-01-2009 00:13		7